

Recordant el bar Alegret

ANTONI CRUANYES BECANA

Recordo aquest carismàtic bar situat a la Plaça Macià des de la meva tendra infantesa...

Ocupava l'espai avui destinat a serveis de Benestar Social, depenent del nostre ajuntament, i fins l'any 1936 era un lloc de reunió i trobada on molts canetenecs anaven a prendre el seu cafè, un «cigaló de rom» o un refresc qualsevol i, entre ells, també aquells que formaven part de la colla de caçadors junt amb en Joan Alegret i Mora, propietari del Bar...

Era també, en bona mesura, el lloc de reunió dels partidaris polítics del seu propietari, que fou durant anys alcalde per les dretes canetenques.

Al davant i tot al llarg de la façana, hi va existir un sostre alt que permetia el pas de vehicles rodats, carros i vehicles de motor, cobert de bruc, que donava una bona ombra a les taules parades al llarg de la vorera d'uns dos metres i mig d'amplada que hi havia en aquells temps.

A l'interior, baixant unes escales encara avui existents, s'arribava a una peça força gran que, dividida en dues parts, eren utilitzades l'una per a magatzem i l'altra per a la pràctica de jocs «reservats», que en aquells temps es jugaven molt. Per cert, que el meu pare n'era un dels que molt assíduament hi deixaven els seus diners i hi alletaven els seus mals humors...

Els llunyans records del bar Alegret van lligats a la figura del seu propietari, un senyor alt de cabells blanquinosos, bona figura, amb llaç al coll, que respirava simpatia i que jo recordo com un cavaller!...

En el temps el meu record recula a l'hivern de 1930, quan una forta nevada va deixar els carrers i plaçes de Canet coberts d'una

gruixuda capa de neu i, a la vorera de casa meua, que llavors tenia una amplada de més de dos metres, uns joves, que jo mirava com a homes, hi jugaven construint una gran bola de neu intentant imitar una figura humana, amb la corresponent bufanda, un barret i una escombra al braç.

Un d'aquests joves era el fill del propietari del bar Alegret, que a Déu gràcies encara està entre nosaltres. Sempre, doncs, que recordo el vell bar de l'Alegret ho faig associant-lo a la neu i el fred.

El record d'aquesta nevada em porta a la memòria la vella castanyera que en aquesta mateixa vorera, a la cantonada del carrer Font, embolicada amb un gros mocador i una manta als peus, despatxava boniatos i castanyes, aquestes a deu cèntims la mitja dotzena.

La vella castanyera era l'àvia d'en Jonny Pera, figura molt coneguda pel jovent de Canet i que anys més tard va morir d'accident a la carretera prop del Club de Vela...

Una altra persona que recordo unida al bar Alegret és en Lluís Julià Sauri, oriünd de Ramió, que vivia al carrer de Sant Isidre i era conegut popularment com a «Lluís del bar», que va arribar a Canet l'any 1922, passant, junt amb el seu germà Josep, a treballar a Can Sagal, on feien de bosquetaires.

Inaugurat el bar Alegret l'any 1926, en Lluís va passar a ajudar el seu propietari en les tasques del bar i, entre altres funcions, complia també, la de «gosser» de la canilla de mastins dedicats a la caça major, de la qual Joan Alegret n'era un gran afeccionat.

Per a la pràctica d'aquest esport, la colla de l'Alegret caçaven a les terres catalanes del Montnegre, a les muntanyes dels Àngels, a les envistes de Girona, o a les serralades pirinenques catalanes i

aragoneses, donant-se a conèixer arreu.

Per a traslladar-se l'Alegret tenia un cotxe gran i potent, que recordava els que sortien en les pel·lícules de «gànsters» que als anys trenta estaven tan de moda. (En James Cagney n'era el prototip).

Encara recordo haver vist al bar, esteses a terra, les peçes cobrades en diferents caçeres i molt especialment una de les vegades que mostraven dos petits óssos bruns capturats vius després de la mort de la vella óssa... Em sembla recordar que això succeí entre els anys trenta i trenta-dos.

En Joan Alegret i Mora era fill de La Llacuna, població propera a Igualada, i de jove va venir a Canet treballant a la botiga de can Torrus, del carrer Castanyer, on va aprendre l'ofici de forner i pastisser... Més endavant, a l'any 1906, va emmaridar amb la pubilla de can Xiqués, fent créixer el negoci i la seva popularitat, puig era un home de gran simpatia i cavallerositat i molt actiu. Fou durant anys cap del Somrrent de Catalunya i alcalde, cobrint les responsabilitats d'una època molt tumultuosa, trasbalsada pels greus esdeveniments que es van produir.

Formant part de les seves activitats i en relació al funcionament del bar, fou, també, l'avalador d'algun espectacle públic a l'aire lliure, com cantants, acròbates, malabaristes, saltimbanquis i un llarg etc...

Recordo aquelles nits caloroses d'estiu on, al centre de la plaça Macià, assegut a terra a primera fila, quedava embadalit veient els espectacles que s'hi donaven.

A aquests espectacles hi associó la figura d'en «Perdius», un home alt que, portador d'un pal llarg, era

l'encarregat d'encendre i apagar els llums de gas que enllumenaven la plaça Macià.

Amb la foscor, arribada de les mans del vell «Perdius», també hi feia presència el misteri i l'encant d'una vetllada que excitava la nostra curiositat.

En «Perdius» era molt afeccionat a la beguda i havia desenvolupat una «hidropesia», fet que havia obligat a intervenir-lo, i ell, en «Perdius», solia estranyar-se que un home com ell, que mai tastava l'aigua, en tingués el ventre ple... Certament també recordo els espectacles que alguna vegada havia vist al capdavant de la riera de la Torre, però crec segur que l'Alegret no hi tenia res a veure!... D'acord amb les converses que sentia a casa, en Joan Alegret era un home amable, de gran simpatia i amic de fer favors a tohom.

Una mostra de la seva popularitat es reflexa en el fet que, tot i que Canet era un feu dels anarquistes, amb una gran massa obrera i camperola, les eleccions municipals les guanyava sempre ell, que era un home de dretes.

El seu local del bar era lloc de refugi per a molts toca-tardans, fins

al punt que algunes vegades deixava la clau als seus clients nocturns amb l'encàrrec de deixar l'import de les consumicions en una gerra preparada a l'efecte i la clau li tornaven a casa seva per l'esclatxa d'una finestra.

Una activitat d'aquestes característiques forçosament havia de produir tota mena d'anècdotes i per boca del meu pare puc recordar-ne algunes.

Recordo prou bé que el meu pare era un dels molts assidus del bar Alegret, fins al punt que molts dies a l'hora d'esmorzar ho feia anant al bar amb el seu plat de mongetes fregides a la paella amb un tall de cansalada, menja molt habitual en aquells temps de vida senzilla i recursos ben curts. Com que el meu pare era molt jugador de cartes, vaig saber que molts dissabtes al tard s'entaforava al bar i, junt amb altres afeccionats com ell, passaven llargues hores al «cuarto» de baix jugant i àdhuc s'hi feia portar el sopar, que compartia amb els seus companys de joc i més d'una vegada amb el mateix Joan Alegret, que sempre lloava el saber cuinar de la meva mare, qui en algunes ocasions els havia

cuinat peçes de caça com senglar, conills o llebres... Ara, passats tants anys, es fa difícil entendre la mena de vida que en aquells temps es portava i, tot i que era molt senzilla i plena de limitacions, sempre hi havia un temps per a compartir amb els amics.

Nosaltres teníem l'obrador al darrera de la casa del carrer de la Font nº 31 i l'accés es feia per una porta que donava a la plaça Macià. En aquells anys anteriors a l'esclat de la guerra civil teníem un aprenent, de nom Casimir Falguera, conegut popularment com a «Casi».

Ja he escrit abans que l'Alegret tenia una canilla de mastins destinats a la caça del senglar i solia dir sobre ells, mig en broma, que ell els calçava, els vestia i els donava estada, però que d'alimentar-se se'n cuidaven ells mateixos... (Gos fart no caça, es deia)...

Això volia dir que aquests animals, molt grossos, sempre tenien gana i si et distreies entraven pel barri i es ficaven a la cuina robant el que podien i una d'aquestes vegades que la meva mare es queixava d'aquests gossos va entrar-ne un

pel barri i en veure'l en Casí, sense pensar-ho dues vegades, li va llençar una agulla d'assenyalar, gruixuda i esmolada, amb tant d'encert que li va clavar a les costelles, fugint l'animal udolant i amb l'agulla clavada.

L'Alegret va tenir un gran disgust, ja que estimava molt els seus gossos, queixant-se amargament al meu pare, de qui era un gran amic, quedant resolta la qüestió demanant en Casí perdó a l'Alegret, qui, generós com era, promptament li va donar, no sense fer-li les reflexions adients.

En l'exercici de la caça havia sentit explicar algunes vegades que, estant tots els caçadors de parada a l'espera del senglar i llençats els mastins sobre el rastre d'un d'aquests animals, aquest va anar a parar al lloc que cobria en Gratovil, qui d'un certer tret el va abatre.

Avisats tots els companys pel corn de caça que hi havia una peça cobrada, es van ajuntar a la parada d'en Gratovil, comprovant, tots plegats, que el porc senglar no era tal sinó un porc negre d'una casa de pagès.

No cal dir que, al marge de la riota i bromes que va haver de suportar en Gratovil, es va haver de pagar l'animal al seu propietari i que a més aquest contratemps va ser motiu de bromes durant anys.

Un dels molts assidus al bar Alegret era en Carles Puig, fill del doctor Puig Castelló i jove molt afeccionat al conyac, costum que tothom li sabia i que havia donat lloc a certes situacions...

Una de les vegades que en Carles Puig estava «dormint» se li va apropar l'Espàrrec (germà de qui fou fabricant) i el va empastifar de la cara, deixant-lo en una situació força vergonyant, tot entremig de les riotes i comentaris dels presents... Passada una llarga estona Carles Puig es va despertar i veient-se emmascarat i assabentant-se per un dels presents del que havia passat, es va proposar fer-li pagar la seva burla. No fou fins a l'endemà a l'hora que va sortir de casa meua (solia visitar-nos sovint) no sense dir-li al meu pare: «Antonnet, ara vaig a fotre

una pallissa a l'Espàrrec...». I tal dit, tal fet...

Dirigint-se al bar s'encarà amb el bromista i d'un certer «uppercut» el va noquejar.

En tornar en si del cop rebut l'Espàrrec anava bromejant bo i dient: «He perdut per punts!...».

(Aquesta reacció era molt pròpia d'un temps en què l'afició a la boxa era molt estesa a la nostra vila, afició de la qual participava en Carles Puig)...

Aquet fet va portar conseqüències perquè com a resultat d'una denúncia formulada per l'Espàrrec va intervenir-hi la guàrdia civil i com que el caporal d'aquest cos va culpar en Carles Puig de l'abús que feia del licor, dient-li que era un borratxo, aquest va tombar per terra el caporal i fent aquest acció de treure l'arma de la cinta, amb un altre cop de puny el va deixar sense sentits.

Pel que va succeir el cas fou greu. En Carles Puig fou detingut i encartat per atac a l'autoritat i gràcies a la intervenció del seu pare, el doctor Puig Castelló, fou deixat en llibertat a l'espera del judici que li havien de fer... Mentrestant el doctor Puig va agafar el seu fill, el va portar a Barcelona i el va allistar a la Legió Estrangera, on va passar-hi tres anys, i després d'algunes vicissituds va tornar a Canet llicenciat i sense el vici de beure cap mena de beguda alcohòlica, però convertit en un cafeter absolut... Durant anys jo era l'encarregat d'anar al bar de can Domingo Parera (antic can Nan) a buscar-li els cafès i ho escric en plural, perquè sempre se'n bevia almenys tres o quatre.

Una de les accions que mostren la simpatia i el «savoir faire» de Joan Alegret era la següent. Al davant de la seva botiga del carrer Ample hi havia l'Ateneu Obrer, lloc de trobada dels joves anarquistes i/o socialistes o d'Estat Català de Canet, que no combregaven pas amb els seus ideals... i això era ben conegut a Canet. Doncs, almenys una vegada, va deixar cremar una part de la darrera fornada de pastissos i sortint a la porta de casa seva es va dirigir als

joves que hi havia a l'entrada de l'Ateneu exclamant-se: «Maleït sia, ara se m'han cremat els pastissos... Veniu, veniu i preneu-los perquè els hauré de llençar!...». Passant el temps algú va saber que la cremada dels pastissos no fou casual i en comentar-li el fet ell contestava: «Si la dona sap que els hi donava pastissos a aquella colla de vaillets m'hauria clavat un fort escàndol!...».

Aquesta manera de ser, la seva simpatia, la seva cavallerositat i els favors que va arribar a fer no el lliuraren d'una mort ignominiosa, amb l'agravament que el seu cos no va ser mai trobat...

Cria corbs i et treuran els ulls, diu la vella dita...

Aquests són alguns dels records que es desperten en mi en pensar en el bar Alegret, que va tenir una vida curta però intensa, que va transcórrer des de l'any 1926, any en què fou construït en els terrenys posteriors a les cases nº 25 i 27 de l'actual Torrent de Lledoners (que més antigament era conegut per carrer dels Mercaders) fins a l'any 1936, en què es va produir l'esclat de la guerra civil. A partir d'aquest any s'hi va ubicar la farmàcia col·lectiva dirigida pel senyor Kirchner (àlies el rus, dèiem els vaillets) qui va abandonar la població cap a l'exili, per temor a represàlies, tota vegada que era un membre destacat del P.O.U.M. a Canet.

Acabada la guerra civil, l'antic bar va ser ocupat un temps com a botiga o taller de ràdio i tot seguit com a vivenda de la família Juncà - Ripoll, sastre.

Posteriorment va ser emprat durant molts anys com a Mutualitat i Centre de visites mèdiques, podent molts canetencs recordar els Drs. Morgado i Pruna, que n'eren habituals visitants.

Actualment i des de desembre de 1999 és un Centre destinat a Benestar Social, depenent de l'Ajuntament de Canet de Mar.

Aquests són alguns dels meus records en relació al que fou carismàtic bar Alegret i del seu propietari Joan Alegret i Mora.

ANTONI CRUANYES BECANA